

STŘETNÝ BOJ SVAZKU ARMÁDY NSR

Podplukovník Emil Labuda, docent, CSc.

Za oboustranného použití jaderných zbraní bude střetný boj nejčastějším druhem bojové činnosti. Vznikne všude tam, kde se obě strany rozhodnou řešit bojové úkoly útočnou činností.

Polní řád západoněmecké armády, uvádí, že ke střetnému boji dochází tehdy, kdy se pochoduující vlastní vojska a vojska protivníka navzájem přibližují a bez přípravy, tj. z chodu zahajují boj. Kromě toho, v průběhu každé bojové činnosti mohou vzniknout situace, které svým charakterem připomínají střetný boj.

Ke střetnému boji dochází při zahájení bojové činnosti v počátečním období války, při pochodech, při obchvatném manévru do boků a týlu, při odrážení protizteče, při rozvíjení úspěchu, při protizteči, při přechodu z obrany do útoku apod.

Střetný boj prolíná tedy všemi druhy bojové činnosti.

Charakteristické znaky střetného boje:

- nedostatek přesných zpráv o protivníkovi a terénu v prostoru nastávající činnosti,

- rychlé přibližování obou stran,
- nejasná situace (zejména o uskupení a zámyslu protivníka), která se velmi často ujasňuje až v průběhu střetného boje,

- velitelé se rozhodují na základě kusých zpráv,

- rychlý průběh boje s náhlými změnami v situaci,

- urputný boj o nejrychlejší získání iniciativy,

- boj na široké frontě a volnost manévru,

- značné mezery v bojových sestavách vojsk a odkryté boky,

- neúplná organizace součinnosti a ztížené velení.

Úspěchu ve střetném boji dosáhne strana, která

- lépe organizuje nepřetržitý a dostatečně hluboký zpravodajský systém s cílem získat co nejúplnější obraz o přibližujícím se protivníkovi,

- má účelněji uspořádanou pochodovou sestavu,

- udržuje neustále vysoký stupeň bojové pohotovosti,

- rychle zjistí každou změnu situace, včas a správně na ni reaguje a předá rozhodnutí podřízeným,

- předstihne protivníka palbou nej-mohutnějších bojových prostředků, obsadí důležité čáry, rozvine a zasadí hlavní síly na nejcitlivější místo bojové sestavy protivníka,

- zorganizuje a zabezpečí směšlý a rozhodný manévry do boků a týlu protivníka,

- má včasné a pružné zásobování útvarů jednotek,

- bude mít iniciativnější velitele na všech stupních velení.

V závislosti na výchozí situaci a rázu terénu má **střetný boj různé formy.**

Při překvapivém střetném boji z **chodu** bude mít pravděpodobně bojová činnost střídavé úspěchy. Výsledek boje za této situace bude záviset především na iniciativě velitelů všech stupňů, na využití palby — zejména jaderných úderů, na bojových kvalitách vojsk a na využití tanků.

Jiný průběh má střetný boj za situace

- kdy vlastní vojska nebo protivník (popřípadě obě strany) po zahájení střetného boje zaujmají **výhodné postavení pro zahájení boje**, nebo budou-li se snažit **zvýšit** svou bojovou a údernou sílu přísunem dalších sil,

- kdy jedna strana přeruší pochod a přejde na výhodné čáře **do obrany** a donutí druhou stranu k zaujetí výchozího postavení pro útok,

- kdy bude zahajován v **průběhu útočného nebo obranného boje**, tj. za poměrně jasné situace. Vzdálenosti mezi oběma stranami budou menší a proto střetný boj bude probíhat náhle a prudce. Vojska budou v rozčleněných bojových sestavách a mohou celou svou silou napadnout protivníka čelně i z boků.

...

Charakteristické prvky střetného boje se nejvíce projeví v situaci, kdy divize zahájí rozvíjení hlavních sil z **pochodu** — zejména v počátečním období války.

POCHOD

Mechanizovaná (tanková) divize západoněmecké armády se přesunuje po třech i dvou osách v pásmu širokém 30 až 40 km.

Hloubka divize za přesunu po dvou osách dosahuje 120 až 150 km, po třech osách 70 až 80 km. Mezi praporními proudy bývá vzdálenost 2 až 3 km, mezi brigádami 5 až 10 km.

Průměrná hodinová rychlost přesunu

- proudů mechanizované pěchoty — ve dne do 30 km, v noci do 16 km,
- tankových proudů — ve dne do 30 km, v noci 16 až 20 km,
- dělostřeleckých proudů — ve dne 25 až 40 km, v noci 15 až 20 km.

Celodenní výkon mechanizovaných jednotek je 250 až 350 km, tankových jednotek 150 až 200 km. Noční přesun se organizuje na vzdálenost 70 i více km.

Učlenění pochodové sestavy divize závisí na předpokládané palebné činnosti protivníka, na bojovém úkolu, na stavu komunikační sítě, na vzdušné situaci, na denní a roční době, na meteorologických podmínkách a na stupni připravenosti vojsk. Správné učlenění vojsk v pochodové sestavě divize je první předpoklad úspěchu.

Velká pozornost se věnuje **utajení přesunů**. Nejvýhodnější dobou pro přesun je noc. K oklamání protivníka o skutečných přesunech se organizují klamné přesuny a pochody. Vyznačují se klamné pochodové osy a v rádiových sítích se předávají klamné zprávy.

Pochodová sestava divize přesunující se po dvou až třech osách sestává z **proudů**, které se organizují na každé pochodové ose. Pochodové proudy se člení na několik **pochodových sledů**, které jsou zpravidla složeny z jednotek různých druhů vojsk a svou hodnotou odpovídají **zesílenému praporu**. Zdůrazňuje se zásada, že při střetnutí s protivníkem každý pochodový sled musí být schopen **samostatně bojovat**. Část týlových jednotek se začleňuje do pochodových proudů, aby zásobování probíhalo bez časových ztrát.

Pochodová sestava mechanizované (tankové) divize západoněmecké armády (příloha 1) se zpravidla člení na:

- průzkumné jednotky,
- krycí síly,
- čelní odřady,

- hlavní síly,
- boční a týlové zajištění.

Průzkum vede mechanizovaná (tanková) divize v celé šíři pásma divize na vzdálenost 50 i více km od hlavních sil. Množství a složení průzkumných prostředků závisí na činnosti protivníka, na úkolech sousedů a na tom, zda jsou odkryty dva nebo jeden bok divize. Průzkum zabezpečuje průzkumný prapor divize, který vysílá na vzdálenost 6 až 8 km průzkumné hlídky na tancích a obrněných transportérech. Kromě toho se průzkumu účastní i letouny a vrtulníky letecké roty divize.

Průzkum má zajistit směr pohybu vojsk protivníka s důrazem na raketová a tanková vojska, odhalit složení protivníka, doby průchodu stanovenými čarami a rozvinování na nich, upřesnit charakter terénu v prostoru předpokládaného střetnutí a odhalit zamořené úseky.

K předstížení protivníka v rozvinutí hlavních sil vysílá mechanizovaná (tanková) divize **krycí síly**; zpravidla z proudů, který je předurčen k čelnímu poutání nebo z druhsledové brigády. Krycí síly mohou být např. v tomto složení: mechanizovaný (tankový) prapor, (tankový prapor se posiluje mechanizovanou rotou, mechanizovaný prapor tankovou rotou), dělostřelecký oddíl 105 mm houfnic a ženijní rota.

Krycí síly plní úkoly průzkumu protivníka, zabezpečují pochod a rozvinutí hlavních sil divize k boji. Nehrozí-li nebezpečí, že protivník předstihne vlastní síly v ovládnutí předem stanovené čáry (prostoru), krycí síly se nevysílají a jejich úkol přebírají zesílené čelní odřady.

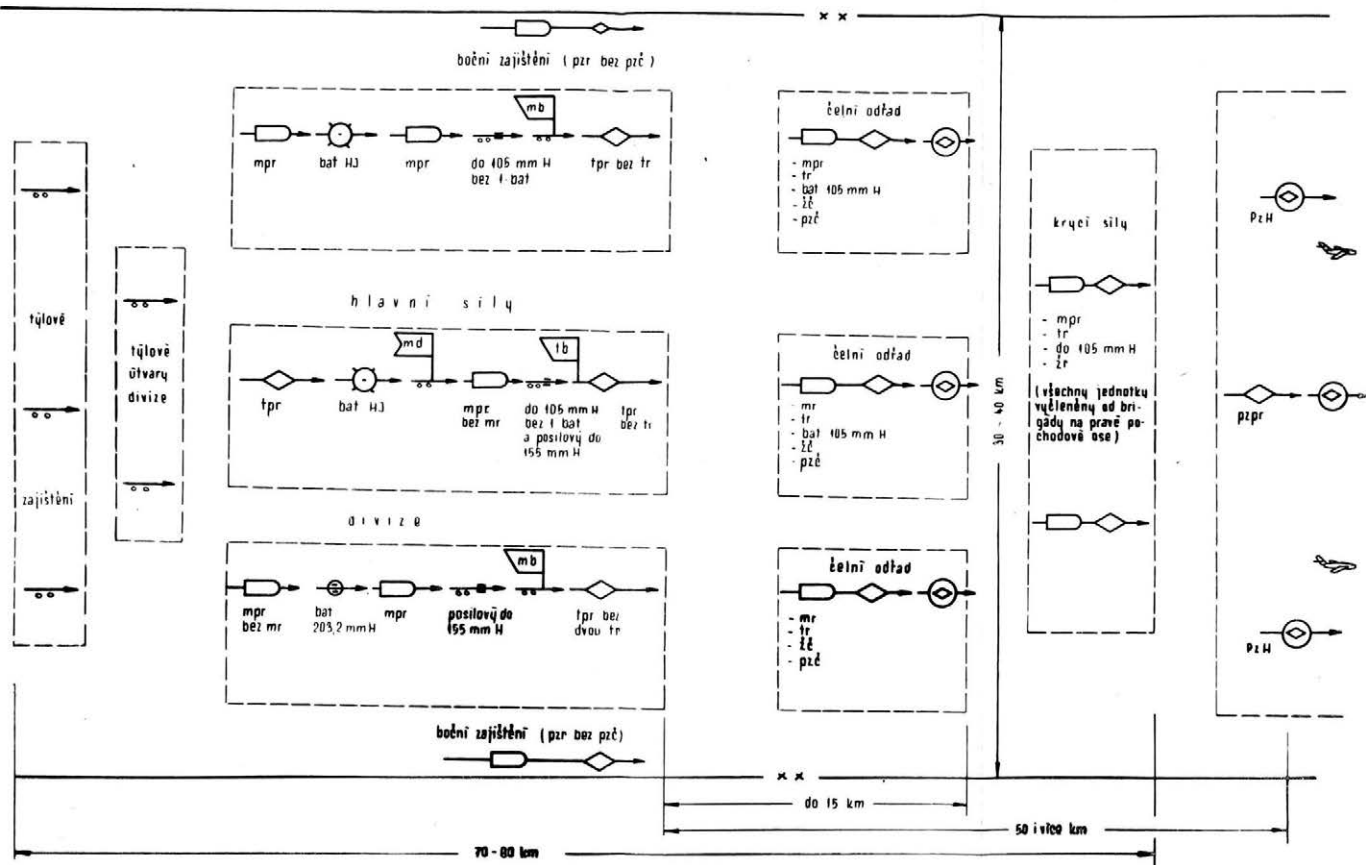
Za krycími silami pochodují ve vzdálenosti do 15 km **čelní odřady**. Složení čelních odřadů na pochodových osách má zajistit jednotlivé proudy před překvapením a zabezpečit příznivé podmínky pro jejich rozvinutí. Složení čelních odřadů v závislosti na vyslání krycích sil: průzkumná četa až rota, tanková rota až prapor, mechanizovaná rota až prapor, baterie až oddíl 105 mm houfnic a ženijní četa až rota.

Vzdálenost čelních odřadů od hlavních sil závisí na situaci protivníka a terénu. Jedním z důležitých úkolů čelních odřadů je průzkum.

Jednotky čelních odřadů ničí slabší síly protivníka, při střetnutí se silnějším protivníkem zaujímají výhodné čáry a zabezpečují pochodujiícím proudům potřebný čas k přípravě boje. Podle situace zaujímají

POCHODOVÁ SESTAVA md PŘI PŘESUNU PO TŘECH OSÁCH

PŘÍLOHA I

mají a brání důležité prostory do příchodu hlavních sil brigád.

Učlenění hlavních sil mechanizované (tankové) divize závisí na bojovém úkolu, vzdálenosti protivníka, počtu pochodových os a předpokládaném zámyslu.

Tankové brigády se umísťují tak, aby mohly využít výhodného směru k úderu do boků a týlu protivníka.

Mechanizované brigády se umísťují tak, aby mohly poutat čelně hlavní síly protivníka, popřípadě i napadnout svými tankovými jednotkami boky předstunutých odřadů protivníka.

Ostatní **druhy vojsk** se rozdělují do jednotlivých pochodových proudů podle předpokládané varianty zahájení boje.

Prostředky jaderného napadení divize se začleňují do pochodové sestavy poblíž čel hlavních sil divize. Na každé pochodové ose je některý z prostředků jaderného napadení s úkolem co nejrychleji připravit jaderné údery na hlavní síly protivníka podle rozhodnutí velitele divize. Větší část **dělostřelectva** pochoduje v čele proudů hlavních sil a je určena k podpoře boje hlavních sil divize při střetnutí s protivníkem. **Ženíjní jednotky** se rozdělují do sestavy krycích vojsk, čelních odřadů a hlavních sil divize, aby byla zabezpečena jejich samostatnost v boji. **Jednotky PVO** brání důležité objekty a zabezpečují útvary za přesunu s důrazem na prostředky jaderného napadení, dělostřelectvo, tankové útvary a týl divize. Před zahájením střetného boje zaujímají jednotky PVO svá místa v sestavě svých útvarů. **Týl divize** pochoduje zpravidla v samostatném

proudu ve vzdálenosti 40 až 50 km od hlavních sil.

Před údery ZHN a letectva se vojska na pochodu zabezpečují nepřetržitým **pozorováním** a neustálým udržováním všech **prvků bojového zabezpečení v bojové pohotovosti**.

VS divize je v sestavě prvosledových pochodových proudů hlavních sil divize, **TVS** v čele proudů týlových útvarů divize.

Nemohou-li průzkumné jednotky zabezpečit boky, vyčleňuje velitel divize **boční zajištění**, která zahajují přesun současně s pochodovým proudem. Někdy se boční zajištění vysílá dopředu s úkolem dočasně zajistit důležité terénní objekty na bocích pochodového proudy proti nepřádné úhroze protivníka.

K týlovému zajištění se zpravidla určují roty, přesunující se na zádi hlavních sil divize.

Úspěch přesunu závisí na **nepřetržitém spojení** velitele divize s pochodovými proudy a sousedy. K utajení pochodu se nařizují maximální omezení provozu na veškerých pojítkách. K předávání hlášení se používá linkového spojení a spojek. Na jednotlivých osách pochodu se předem určují místa telefonních stanovišť, shromaždišť hlášení a připravují se přistávací plochy pro spojovací letouny. Nejvhodnějšími prostředky předávání rozkazů a hlášení za přesunu jsou vrtulníky, letouny a motocyklové spojky. Spojení v divizi zabezpečují spojovací jednotky, které se rozdělují do jednotlivých pochodových sledů a podávají zprávy o průběhu pochodu, o zvláštních událostech apod.

STŘETNÝ BOJ

Mechanizovaná (tanková) divize vede střetný boj v sestavě armádního sboru buď samostatně nebo v součinnosti s dalším svazkem (svazky). Výhodné podmínky k vedení střetného boje má **tanková divize**, vzhledem k velké palebné síle, mohutnosti úderu a schopnosti rychlého manévru.

Před zahájením střetného boje je zaměřeno úsilí všech prostředků **průzkumu, krycích sil i čelních odřadů** k odhalení prostředků jaderného napadení, hlavních sil s důrazem na tankové útvary a pravděpodobného zámyslu protivníka. Získané zprávy jsou podkladem k rychlému a efektivnímu použití jaderných zbraní na nejvýznamnější objekty v pochodové sestavě protivníka. Volba druhu i ráže jaderných

a chemických zbraní, stejně jako volba objektů jaderného napadení, má odpovídat celkovému zámyslu manévru, zejména tankových jednotek.

Pochodové proudy protivníka mají být napadeny **jadernými a chemickými údery, letectvem a dělostřelectvem ještě před rozvinutím** hlavních sil s cílem silně narušit organizované zasazení útvarů protivníka do střetného boje a tím vytvořit výhodné podmínky k jeho ničení po částech. Za nejvýhodnější dobu k úderům se považuje moment, kdy hlavní síly protivníka procházejí soutěskami, v bažinatém terénu a na přepravištích, nebo během zastávky a odpočinku.

Velitel **krycích sil** získává zprávy od vzdušného průzkumu vojskového letectva,

od vyslaných průzkumných jednotek divize i vlastní bojovou činností. Krycí síly se rozhodnou a smělou činností zmocní stanovené čáry (prostoru) a udrží ji do příchodu hlavních sil divize. V případě neúspěchu bojem na zdrženou brzdí postup protivníka, vyčerpávají ho, nedovolí mu rozvíjení vojsk a vysoce aktivní činností připravují výhodné podmínky k rozvinutí a zahájení střetného boje hlavních sil divize.

Čelní odřady v součinnosti s krycími silami divize rovněž zabezpečují rozvinutí jednotlivých pochodových proudů a zasažení hlavních sil do boků a týlu protivníka. Podle situace a činnosti krycích sil zasazují se čelní odřady do boje k rozvíjení úspěchu krycích sil nebo ovládnutí prostoru rozvinutí hlavních sil divize. V jejich činnosti se zdůrazňuje rozhodnost a iniciativa velitelů. Zpravidla jen rychlá a rozhodná činnost umožňuje zmařit opatření protivníka a ovládnout důležité úseky terénu. Někdy je nutné bojovat se silnějším protivníkem k udržení stanovené čáry do příchodu hlavních sil. V takovém případě velitelé čelních odřadů i krycích sil rozptylují své jednotky do větší šířky, aby nebrzdily činnost hlavních sil divize.

Činnost krycích sil a čelních odřadů je zaměřena k plnění dvou důležitých úkolů:

- získat nejpodrobnější zprávy o nepříteli s cílem ujasnit situaci a získat podklady pro jaderné údery,
- zabezpečit rozvinutí hlavních sil divize a jejich úspěšné zasažení do střetného boje.

V průběhu boje krycích sil a čelních odřadů napadají **jaderné prostředky, letectvo a dělostřelectvo divize** raketové zbraně protivníka, dělostřelectvo, tankové útvary, živou sílu, místa velení a zabezpečují rozvíjení hlavních sil divize.

Na základě výsledků zpráv průzkumu a na základě výsledků boje krycích sil a čelních odřadů určí velitel divize úkoly prostředkům jaderného napadení, vydá rozhodnutí pro rozvinutí a zasažení hlavních sil divize z chodu do boje. Rozkazy se vydávají jednotlivým pochodovým proudům (skupinám) zpravidla rádiem, především těm útvarům a druhům vojsk, které jsou na směru hlavního úderu divize.

Divize přechází do střetného boje ihned po jaderných úderech. Přitom se zdůrazňuje hlavní zásada manévru střetného boje, tj. **části sil poutat protivníka čelně a hlavními silami udeřit do boků a týlu**

protivníka s cílem rozdělit jej na části a postupně ničit. Bude-li úder do boků a týlu z různých důvodů nevýhodný, má se udeřit čelně, rozrazit hlavní uskupení protivníka a ničit je po částech.

Se zahájením střetného boje stává se **pásmo přesunu divize pásmem bojové činnosti** divize. **Směr hlavního úderu** divize se určuje v takovém terénu, který umožňuje velmi výhodné podmínky manévru a zasažení zejména tankových útvarů. **Bližším úkolem** divize bude zpravidla zničení hlavního uskupení protivníka. V dalším divize **rozvíjí útok v nařízeném směru.**

Čelné útočící jednotky a útvary (zpravidla mechanizované útvary) mají vysoce aktivní činností zavázat co nejvíce síly protivníka do boje, s cílem umožnit hlavním silám obchvatný manévr a úder do jednoho, nebo obou boků a týlu protivníka. **Mechanizovaná brigáda**, která bude pravděpodobně tento úkol plnit, aktivně bojuje v úseku 10 až 15 km širokém.

Útvary, určené **k manévru do boků a týlu** protivníka, přesunují se skrytě a rychle na určené směry. V dalším ničí protivníka rozhodnou ztečí za podpory ZHN, letectva a dělostřelectva, někdy i v součinnosti s **taktickým vzdušným výsadem**. Tankové nebo mechanizované brigády působí v pásmech, jako za útočného boje.

Se zahájením střetného boje se klade velký důraz na **všestranné zabezpečení** vlastních boků a týlu divize.

Prostředky **jaderného napadení** skrytě a rychle zaujímají palebná postavení a napadají raketové útvary protivníka, hlavní uskupení a přisunované zálohy a druhé sledy protivníka.

Dělostřelectvo se rozvíjí z chodu a samostatně zahajuje údery na hlavní síly, raketové útvary, místa velení a dělostřelectvo a minomety protivníka. Protitankové zbraně se umísťují v sestavě praporů prvního sledu na tankových směrech a bojují s tanky na maximálně účinný doštel. Ve prospěch boje brigád mohou působit i PTRS, odpalované z vrtulníků.

Letectvo ničí raketové útvary, zálohy a druhé sledy protivníka. Působí hlavně z malých výšek palubními zbraněmi, leteckými pumami, raketami, napalmem atd. K zabezpečení úzké součinnosti letectva s tankovými a mechanizovanými brigádami se vysílají letečtí návodčí až k jednotlivým brigádám.

PVO brání prostředky jaderného napadení, místa velení a hlavní síly divize.

Rychlý spád střetného boje **nesmí narušit vzájemnou součinnost vojsk**. Její nepřetržitě udržování je jeden z nejdůležitějších úkolů velitele mechanizované (tankové) divize západoněmecké armády.

Střetne-li se jeden z pochodových proudů s protivníkem, velitelé sousedních proudů se rozhodují a jednají samostatně. Musí však uvážit, zda případným zahájením boje neohrozí splnění dříve uloženého úkolu.

V případě, že velitelé brigád **zahájili střetný boj z vlastní iniciativy** musí se velitel divize co nejrychleji ujmout velení. Vyjíždí dopředu, aby se seznámili se situací a terénem a podle potřeby stanovil dodatečné úkoly. Rozhodne-li se velitel v této situaci, že bude pokračovat ve střetném boji, vydá úkoly k rychlému rozvinutí hlavních sil divize.

Při střetnutí se silnějším protivníkem zaujmají jednotky a útvary výchozí položení a v žádném případě nezahájí útok bez důkladné dělostřelecké přípravy.

Přechází-li protivník do obrany, vojska energicky ničí krycí prvky, obcházejí hlavní síly zaujímající obranu a údery z boků a týlu za podpory ZHN postupně ničí hlavní uskupení protivníka.

V situaci, kdy protivník **předešel divizi v rozvinutí hlavních sil**, za jeho silné převahy zejména v tancích, nebo v příznivých terénních podmínkách, je možno přejít do obrany a pfinutit protivníka k zahájení útoku, aktivní obranou za použití ZHN mu způsobit značné ztráty a po jeho oslabení přejít do rozhodného útoku.

Střetnému boji za pronásledování předchází činnost průzkumu, krycích sil i čelních odřadů. Význam mají letouny vojenského letectva divize, které plní úkoly průzkumu pochodových os a předpokládáných čar k rozvinutí. Boj zahajují zpravidla krycí síly a čelní odřady za podpory letectva a dělostřelectva. Velký důraz se klade na předejití odcházejících sil protivníka, na přetínání jeho ústupových cest a na ničení protivníka rozhodnými údery.

Znalost hlavních zásad organizace a vedení střetného boje pravděpodobným nepřítelem je nutnou podmínkou k dosažení úspěchu vlastními vojsky. Názory našeho pravděpodobného nepřítele se budou i v budoucnu měnit, v závislosti na změnách organizace svazků a zavádění stále modernější bojové techniky do vojsk. Je nutné tyto změny neustále sledovat a vyvozovat správné závěry pro činnost vlastních vojsk.